

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана
Огієнка
Факультет української філології та журналістики
Кафедра української мови
Силабус
навчальної дисципліни
«Українська мова (за професійним спрямуванням)»

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	УКРАЇНСЬКА МОВА (за професійним спрямуванням) Мова викладання – українська.
Викладачі	Марчук Людмила Миколаївна , доктор філологічних наук, професор кафедри української мови. Шевчук Зореслава Сергіївна , кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови. Ладиняк Наталія Богданівна , кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови.
Профайл викладачів	https://um.kpnu.edu.ua/marchuk-liudmyla-mykolaiivna/ https://um.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/shevchuk-zoreslava-serhiiivna/ https://um.kpnu.edu.ua/ladyniak-nataliia-bohdanivna/
E-mail	liudmila.marchuk@kpnu.edu.ua shevchuk.zoreslava@kpnu.edu.ua ladynyak.nataliya@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=8320#section-1 (денна форма здобуття вищої освіти) https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=6466 (заочна форма здобуття вищої освіти)
Консультації	середа 15.00–16.00 / 15.30–16.30 п'ятниця 15.00–16.00 / 15.30–16.30 Місце проведення консультацій – 404 аудиторія (центральний корпус), платформа MOODLE.

2. Анотація до курсу

Українська мова за фаховим спрямуванням – одна з дисциплін, що передбачає вивчення різних видів ділових документів, набуття студентами навичок їх укладання, засвоєння етикету ділової кореспонденції, а, отже, опанування офіційно-діловим стилем української мови. Програмою також передбачено оволодіння нормами літературної мови: графічними, орфоепічними, орфографічними, лексичними, морфологічними, синтаксичними, стилістичними та пунктуаційними. Курс української мови за фаховим спрямуванням допоможе студентам заповнити прогалини в знаннях з рідної мови, сприятиме розвитку їхньої загальної культури мовлення, а також усвідомленому та ґрунтовному оволодінню мистецтвом ведення ділової кореспонденції. Окрема увага приділена й студіюванню наукового стилю – опанування фаховою термінологією, основами написання анотацій, тез, статей, правилами укладання списку літератури.

3. Мета і завдання курсу

Мета дисципліни – формувати у майбутніх спеціалістів уміння і навички досконалого володіння українською літературною мовою у професійній сфері.

Завдання курсу:

- дати студентам ґрунтовні й систематичні знання з усіх розділів курсу української мови за фаховим спрямуванням;
- сформувати уміння й навички складання, написання та оформлення організаційної, розпорядчої документації щодо особового складу, довідково-інформаційної, господарсько-договірної та обліково-фінансової документації;
- забезпечити оволодіння нормами української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення, а також оволодіння навичками комунікативно виправданого використання засобів мови в різних життєвих ситуаціях, під час створення документів з дотриманням етикету ділового спілкування;
- ознайомити зі словниками, граматиками, довідниками, Інтернет-ресурсами, які сприятимуть удосконаленню мовної культури майбутнього фахівця.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти або у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти загалом та логопедії зокрема і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ІК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти загалом та логопедії зокрема і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК – 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК – 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК –11 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Спеціальні компетентності:

СК – 16 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмі результати навчання:

ПРН –2 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН – 7 Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

ПРН –15 Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

ПРН – 17 Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

ПРН – 18 Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.

5. Формат курсу

Стандартний курс (очний; обов'язковий освітній компонент загальної підготовки). Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання Moodle та застосунків для проведення відеоконференцій.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Освітня програма, спеціальність	Спеціальна освіта (Логопедія), А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізація А6.01 Логопедія галузь знань А Освіта	Спеціальна освіта (Логопедія), А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізація А6.01 Логопедія галузь знань А Освіта
Рік навчання/ рік викладання	перший / 2065-2027 н.р.	перший / 2026-2027н.р.
Семестр вивчення	перший	перший, другий
нормативна/вибіркова	нормативна	нормативна
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	30	12
Лекційні заняття	8	6
Практичні заняття	22	6
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	60	78
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

7. Пререквізити і кореквізити курсу

Визначаються інтегральним характером навчальної дисципліни, міждисциплінарним дискурсом; тісним зв'язком з комплексом базових та гуманітарних дисциплін. Програма враховує набуті здобувачами знання під час вивчення шкільної програми з української мови.

8. Технічне й програмне забезпечення, обладнання

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проєктора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE, системи відеозв'язку Google Meet.

9. Політика курсу

Відвідування занять. Очікуємо, що здобувачі відвідуватимуть лекційні та практичні заняття. Під час відвідування всіх видів занять і консультацій очікуємо дотримання правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<http://kpnu.edu.ua/pravyyla-vnutrishnoho-rozporyadku/>) та етичних норм поведінки.

Встановлюються терміни виконання здобувачами усіх видів робіт, передбачених курсом. За несвоєчасно подані роботи / завдання (з порушенням визначених термінів) знижуватимуться бали.

Якщо здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття (як лекційні, так і практичні), не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, виконав завдання модульної контрольної роботи (МКР) або самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Очікується, що здобувачі поступово під час консультацій відпрацьовуватимуть пропущені заняття й завершать цей процес вчасно (до останнього практичного заняття з дисципліни). Відпрацювання лекційного заняття передбачає знання здобувачем питань плану та вміння дати відповіді на питання для самоконтролю. Відпрацювання пропущеного практичного заняття передбачає опанування теоретичних питань плану заняття й виконання запланованих завдань.

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності регулюється «Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)» (<https://surl.li/folmmo>). «Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (<https://surl.li/oqqdtf>). Тому роботи здобувачів мають бути оригінальними міркуваннями. Відсутність покликань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені (зокрема, з використанням мобільних пристроїв). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача та фактів списування є підставою для її незарахування викладачем (незалежно від масштабів плагіату чи обману).

Література. Для пошуку рекомендованої літератури здобувачі першого рівня можуть послуговуватися бібліотекою університету, кафедри української мови та інтернетними ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої.

Комунікування з викладачем. Спілкування з викладачами здійснюється під час лекційних і практичних занять (участь у бесідах, дискусіях, відповіді на питання тощо), консультацій, на засіданні наукових семінарів. Очікується, що здобувачі першого рівня будуть задавати викладачам запитання, цікавитися додатковими відомостями й сучасними науковими знаннями з курсу.

10. Схема курсу

Назви змістових модулів і тем	денна форма здобуття вищої освіти					
	усього	зокрема				
		лк	пз	лаб.	інд.	с.р.
Теоретичні засади курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)»	6	2	-	-	-	4

Українська мова як єдина національна мова українського народу	6	-	2	-	-	4
Додержання норм української літературної мови – ознака високого рівня мовної культури сучасного фахівця	6	2	-	-	-	4
Стилі та норми сучасної української літературної мови. Сучасний документ	6	-	2	-	-	4
Лексичні та орфографічні норми сучасної української літературної мови. Ділові документи: протокол, витяг з протоколу. Звіт.	6	-	2	-	-	4
Словотвірні засоби мови за професійним спрямуванням і орфографічні норми. Ділові документи: довідка, доповідна та пояснювальна записки.	6	-	2	-	-	4
Морфологічні норми сучасної української літературної мови: іменник, прикметник, числівник. Ділові документи: доручення, розписка.	6	-	2	-	-	4
Особливості вживання частин мови у сфері професійного спілкування: дієслово, прислівник, службові частини мови. Ділові документи: наказ, договір. Синтаксичні та пунктуаційні норми.	6	-	2	-	-	4
Етикет ділового листування: класифікація листів, реквізити, мова та стиль службових листів.	6	-	2	-	-	4
Комунікативні компетенції мовної особистості	6	2	-	-	-	4
Культура усного ділового мовлення.	6	2	-	-	-	4
Культура усного ділового спілкування. Конкуренти листів – телефонна розмова, бесіда.	6	-	2	-	-	4

Українська фахова термінологія. Поняття держстандартів	6	-	2	-	-	4
Науковий стиль. Оформлення результатів наукової діяльності: план, тези, конспект. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлення покликання	6	-	2	-	-	4
Переклад та редагування наукових текстів. Транслітерація.	6	-	2	-	-	4
Разом годин	90	8	22	-	-	60

Назви змістових модулів і тем	Заочна форма здобуття вищої освіти					
	усього	зокрема				
		лк	пз	лаб.	інд.	с.р.
Теоретичні засади курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)»	6	2	-	-	-	4
Українська мова як єдина національна мова українського народу	6	-	-	-	-	6
Додержання норм української літературної мови – ознака високого рівня мовної культури сучасного фахівця	6	2	-	-	-	4
Стилі та норми сучасної української літературної мови. Сучасний документ	6	-	2	-	-	4
Лексичні та орфографічні норми сучасної української літературної мови. Ділові документи: протокол, витяг з протоколу. Звіт.	6	-	2	-	-	4
Словотвірні засоби мови за професійним спрямуванням і орфографічні норми. Ділові документи: довідка, доповідна та пояснювальна записки.	6	-	-	-	-	6
Морфологічні норми сучасної української літературної	6	-	-	-	-	6

мови: іменник, прикметник, числівник. Ділові документи: доручення, розписка.						
Особливості вживання частин мови у сфері професійного спілкування: дієслово, прислівник, службові частини мови. Ділові документи: наказ, договір. Синтаксичні та пунктуаційні норми.	6	-	-	-	-	6
Етикет ділового листування: класифікація листів, реквізити, мова та стиль службових листів.	6	-	-	-	-	6
Комунікативні компетенції мовної особистості	6	-	-	-	-	6
Культура усного ділового мовлення.	6	2	-	-	-	4
Культура усного ділового спілкування. Конкуренти листів – телефонна розмова, бесіда.	6	-	2	-	-	4
Українська фахова термінологія. Поняття держстандартів	6	-	-	-	-	6
Науковий стиль. Оформлення результатів наукової діяльності: план, тези, конспект. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлення покликання	6	-	-	-	-	6
Переклад та редагування наукових текстів. Транслітерація.	6	-	-	-	-	6
Разом годин	90	6	6	-	-	78

11. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам:

Денна форма здобуття вищої освіти

Поточний і модульний контроль (60 балів)			екзамен
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
25 балів	10 балів	25 балів	40

Заочна форма здобуття вищої освіти

Поточний і модульний контроль (60 балів)			екзамен
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
20 балів	20 балів	20 балів	
			40

Поточний контроль (25 балів / 20 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів I рівня вищої освіти на навчальних заняттях – 12 (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view).

Здобувачеві, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непередготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівнів (10, 11, 12).

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих професійних термінів, знайомий з окремими мовними нормами, відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Здобувач вищої освіти недостатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає неточно, помиляється, проте може самостійно знайти в підручнику та в інших джерелах інформації відповідь.
	3	Здобувач вищої освіти робить спроби написати офіційно-діловий текст, намагається робити вправи; частково визначає значення термінів.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими лінгвістичними знаннями, здатний виконати вправи і завдання різного характеру за зразком; частково орієнтується в професійних термінах, правилах мовного оформлення офіційно-ділових текстів, проте самостійне опрацювання навчального матеріалу з дисципліни викликає значні труднощі.
	5	Здобувач вищої освіти розуміє суть навчальної дисципліни, знає основні поняття та категоріальний апарат; вміє працювати з підручником та іншими джерелами інформації, виконує вправи і завдання за прикладом, проте допускає суттєві помилки.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу з української мови (за професійним спрямуванням), може

		створювати та правильно оформляти документи; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання із фонетики, лексики, словотвору, морфології, синтаксису під час виконання вправ і завдань, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал з української мови (за професійним спрямуванням), розуміє поняття української літературної мови, знає мовні норми.; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію лінгвістики.
	8	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал з української мови (за професійним спрямуванням) в стандартних ситуаціях; уміє робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак із окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат або інше повідомлення (підготувати презентацію реферата або відповіді).
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом з української мови (за професійним спрямуванням), вміє аналізувати й систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить наукові поняття, може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями з української мови (за професійним спрямуванням) та використовує їх у нестандартних ситуаціях; розуміє роль та місце мови у її співвіднесеності з такими категоріями, як мислення, мовлення, суспільство; користується словниками різних типів, володіє нормами сучасної української літературної мови.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з української мови (за професійним спрямуванням), аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати професійні проблеми, вміє застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний підготувати виступ на наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні мовні явища, процеси; володіє нормами сучасної української літературної мови; має високий рівень сформованих мовознавчих умінь.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання з української мови (за професійним спрямуванням), виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, зокрема щодо аналізу різних

	текстів офіційно-ділового та наукового стилів; займається науково-пошуковою роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах, володіє нормами сучасної української літературної мови.
--	---

Самостійна робота (10 балів / 20 балів)

Перевірку питань й завдань самостійної роботи, які здобувачі готують на практичні заняття, здійснює викладач, який їх проводить. Їх оцінювання є складником загальної оцінки, що виставляється здобувачеві на практичному занятті.

Контроль за іншими видами самостійної роботи здійснює лектор на консультаціях.

Самостійна робота передбачає опрацювання матеріалу лекційних занять, попередню підготовку до практичних занять; виконання завдань і вправ в позааудиторний час; підготовку до обговорення окремих теоретико-практичних тем; самостійне вивчення окремих теоретичних тем курсу; підготовка до написання модульної контрольної роботи; відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри); підготовка до складання іспиту. Особистісна зорієнтованість реалізується за рахунок виконання завдань, що розвивають навички самоаналізу.

Здобувачі, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Денна форма здобуття вищої освіти

СР 10 балів	«незадовільно»	менше ніж 6
	«задовільно»	6-7
	«добре»	8-9
	«відмінно»	10

«відмінно» 10 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з питань, винесених на самостійне опрацювання, саме: поняття української мови як державної; додержання норм української літературної мови – ознака високого рівня мовної культури сучасного фахівця; стилі та норми сучасної української літературної мови, сучасний документ; лексичні та орфографічні норми сучасної української літературної мови; ділові документи; повно викладає самостійно вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, порівнювати, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи.
«добре» 8,9 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки „відмінно”, але здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, та в мовному оформленні висловлювання. Здобувач вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях, переважно добирає самостійно інформаційні джерела, володіє

	вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи.
«задовільно» 6 – 7	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на самостійне опрацювання, але викладає матеріал неповно, допускає неточності у визначенні понять, потребує допомоги (спрямувальних питань) викладача, не вмiє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Здобувач вищої освіти виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну.
«незадовільно» менше ніж 6 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє термінологічним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вмiє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією. Здобувач не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Заочна форма здобуття вищої освіти

СР 20 балів	«незадовільно»	менше ніж 12
	«задовільно»	12-14
	«добре»	17-15
	«відмінно»	20-18

Критерії оцінювання самостійної роботи (заочна форма здобуття освіти):

високий рівень 20-18 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з питань, винесених на самостійне опрацювання, повно викладає самостійно вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, володіє мовознавчими поняттями, термінологією з предметної спеціальності А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізації А6.01 Логопедія, уміє її доречно вживати у фахових текстах, розрізняє види документів за призначенням, походженням, місцем виникнення тощо, знає структурні особливості офіційно-ділових документів та вимоги до розміщення реквізитів, викладає матеріал логічно, послідовно, добирає самостійно інформаційні джерела, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи, дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 17 – 15 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, та в мовному оформленні висловлювання. Здобувач володіє термінологією з предметної спеціальності А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізації А6.01 Логопедія, уживає її у фахових текстах, розрізняє види документів за призначенням, походженням, місцем виникнення тощо, знає

	структурні особливості офіційно-ділових документів та вимоги до розміщення реквізитів, однак робить незначні помилки в їх визначенні. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи, дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 12 – 14 б.	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних питань, винесених на самостійне опрацювання, але допускає неточності у визначенні мовознавчих понять, потребує допомоги (спрямувальних питань) викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, розрізняє види документів за призначенням, походженням, місцем виникнення тощо, знає структурні особливості офіційно-ділових документів, однак робить помилки в розміщенні їхніх реквізитів, обізнаний із термінологією з предметної спеціальності А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізації А6.01 Логопедія, робить незначні помилки в її уживанні. Здобувач вищої освіти виконує завдання самостійної роботи фрагментарно, дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше ніж 12 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, допускає помилки у формулюванні мовознавчих понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; обізнаний із термінологією з предметної спеціальності А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізації А6.01 Логопедія, однак робить значні помилки в її тлумаченні та вживанні у фахових текстах; не розрізняє види документів за призначенням, походженням, місцем виникнення тощо, розміщує реквізити офіційно-ділових документів із суттєвими помилками. Здобувач не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну.

Модульна контрольна робота (25 балів / 20 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі здобувачі. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Денна форма здобуття вищої освіти

МКР 25 балів	«задовільно»	14 – 18
	«добре»	19 – 22
	«відмінно»	23 – 25

«відмінно» 23 – 25 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з української мови (за професійним спрямуванням), вміє визначати і користуватися фонетичними, лексичними, граматичними та стилістичними нормами, пояснити терміни; створювати ділові документи..
--------------------------	--

	Уникає загальних формулювань. Викладає матеріал логічно та послідовно.
«добре» 19 – 22 б.	Якщо відповідь здобувача вищої освіти відповідає тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але здобувач допускає 1-2 помилки, 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання.
«задовільно» 14 – 18 б.	Якщо здобувач вищої освіти виявляє знання й розуміння теорію мови, але викладає матеріал неповно та допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко й доказово обґрунтовувати судження; викладає матеріал непослідовно й допускає помилки в мовному оформленні викладу.
«незадовільно» менше ніж 12 б.	Якщо здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє термінологією курсу, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично створює документи, допускає суттєві помилки в мовному оформленні викладу. У роботі наявні ознаки академічної недобросовісності.

Заочна форма здобуття вищої освіти

Модульна контрольна робота виконується у формі тесту. Тест містить 20 вибірових питань, кожна правильна відповідь оцінюється 1 балом (загалом 20 балів).

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

МКР 20 балів	високий рівень	19-20
	достатній рівень	15-18
	середній рівень	12-14
	початковий рівень	11 і менше

Рівень знань оцінюється як:

високий – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, усвідомлює зміст мовознавчих понять та вільно ними послуговується, визначає розміщення реквізитів у документах відповідно до вимог, правильно вирішує тестові завдання (може зробити до 2 помилок у вибірових відповідях).

достатній – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, усвідомлює зміст мовознавчих понять, на більшість вибірових питань відповідає правильно (може зробити від 3 до 5 помилок до у вибірових відповідях).

середній – здобувач виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, не володіє термінологічним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, відповідає правильно на 60% вибірових відповідей тесту (робить від 6 до 8 помилок);

початковий – з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля – здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє термінологічним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, відповідає правильно на менше ніж 60% вибірових відповідей тесту (робить 9 помилок і більше).

Семестровий екзамен (40 балів)

Здобувачі, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не будуть допущені до екзамену. Вони складатимуть його після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю.

Білет екзамену складається з трьох питань (1 – теоретичне, 2, 3 – практичні).

Наприклад

1. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора.
2. Лексичні норми мови професійного спілкування. У поданих висловленнях виправити помилки, уникаючи калькування з російської мови.

Тлумачити по-другому, піднімати питання, по крайній мірі, тези доповіді, збори постановили, багаточисленна аудиторія, постройтися в шеренгу, коротше кажучи, крупномасштабний проєкт, легше всього, переписуватися з партнерами, відігравати значення, мова йде, найменш вразливий, говорити невпопад, невірна відповідь, пам'ятник Тараса Шевченка, переводити текст, випускати газети, грошовий перевод, переключка учнів, під ранок, під кінець дня, подзвони мені без чверті сім.

3. Вимоги до складання й оформлення автобіографії. Написати автобіографію.

Загальне оцінювання екзамену:

40-36 балів	«відмінно»
35-30 балів	«добре»
29-24 бали	«задовільно»
23 бали і менше	«не задовільно»

Здобувачам, які не склали екзамен або були не допущені до його складання, чи не з'явилися з будь-якої причини дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Якщо здобувач ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету, його відповідь оцінюється за 100-бальною шкалою без урахування результатів поточної успішності.

Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни)

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету та з дозволу ректора університету.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них.

12. Література

Основна

- Ладиняк Н. Б., Ладиняк А. Б. Українська мова (за професійним спрямуванням): навчально-методичний посібник [Електронне видання]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. 328 с.
- Марчук Л. М., Сукаленко Т. М., Бойчук В. О. Українська мова за професійним спрямуванням. Практичні заняття. Самостійна робота : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2016. 189 с.
- Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 5-те вид., випр. і доповнен. Київ: Алерта, 2019. 640 с.

Додаткова

- Галузинська Л. І., Науменко Н. В., Колосюк В. О. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 430 с.
- Городенська К. Г. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ : КММ, 2014. 124 с.
- Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення : навч. посібник для студентів аграрних вищих навчальних закладів та коледжів. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 536 с.
- Дзюбак Н. М., Беркешук І. С. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2014. 204 с.
- Калашник Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету : навч. посіб. Київ : Знання, 2007. 143 с.
- Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Київ, 1996.
- Корж А. В. Українська мова професійного спрямування : навчальний посібник. Київ : Правова єдність, 2009. 296 с.
- Культура фахового мовлення : навч. посібник / за ред. Н. Д. Бабич. Чернівці : Книги – ХХІ, 2011. 528 с.
- Ладиняк Н. Б., Ладиняк А. Б. Культура усного та писемного фахового мовлення: навч.-метод. посіб. / Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський: Зволейко Д. Г., 2016. 194 с.
- Ладиняк Н. Б., Ладиняк А. Б. Методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи з освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» [Електронне видання] / [укладачі: Н. Б. Ладиняк, А. Б. Ладиняк]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. 111 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9027>
- Ладиняк Н., Ладиняк А. Суржик у мовленні здобувачів освіти як проблема комунікативної культури майбутнього фахівця та шляхи її подолання. *Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу*: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Запоріжжя, 18-19 квітня 2024 р.) / за заг. ред. В. Нечипоренко. Запоріжжя, 2024. С. 821–826. URL: <http://surl.li/zsjjeo>
- Ладиняк Н., Сукаленко Т., Беркешук І. «Рідна мова – найголовніший ґрунт, на якому

духовно зростає й цвіте нація» (Огієнко І.). *Подільнин*. 16.02.2023. № 7 (1696). С. 1; 4.
URL: <https://surl.li/nlovrl>

- Семенюк О.А., Паращук В.Ю. Основи теорії мовної комунікації : навч. посібник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2010. 240 с.
- Токарська А.С., Кочан І.М. Українська мова фахового спрямування для юристів : підруч. Кочан : Знання, 2008. 413 с.
- Українська ділова і фахова мова: практичний посібник на щодень / М.Д. Гінзбург, І.О. Требульова, С.Д. Левіна, І.М. Корніловська; за ред. М. Д. Гінзбурга. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : «Фірма «ІНКОС», Центр навчальної літератури, 2007. 672 с.
- Українська мова. Енциклопедія. Київ, 2000. 752 с.
- Український правопис. Нова редакція 2019 року / Національна академія наук України. Київ: Наукова думка, 2019. 393 с. URL: <https://surl.li/lrwspk>
- Шевчук З.С., Марчук Л.М. Удосконалення орфографічних навичок студентів нефілологічних спеціальностей на практичних заняттях із дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням. Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи. Збірник наукових праць. Випуск 6. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редакційна колегія: Бахмат Н.В., Гудима Н.В., Ковальчук О.В. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2022. С. 67-74.
- Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посібник для самостійної роботи студента. Київ : Видавничий центр «Академія», 2011. 304 с.

Словники

- Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ : Довіра, 2007. 205 с.
- Бибик С. П., Г.М. Сюта. Словник іншомовних слів: за ред. С. Я. Єрмоленко. Харків: Фоліо, 2006. 623 с.
- Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. Київ : Ірпінь : ВТФ „Перун”, 2005. 1728 с.
- Гринчишин Д. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів української мови. Київ, 1986. 220.
- Марчук Л.М., Копусь О.А., Попович А.С. Словник актуальної фахової термінології Кам'янець-Подільський: Буйницький О.А., 2010. 75 с.
- Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля, 2006. 706 с.
- Словник української мови в 11-ти томах. Київ, 1970 – 1980.
- Українська мова. Енциклопедія / за ред. І. В. Муромцева. Київ : Майстер-клас, 2011. 400 с.

Рекомендовані джерела інформації

- Офіційний сайт української мови: <https://ukrainkamova.com/>
- «Є-Мова» <https://www.facebook.com/emovaua/>
- Лінгвістичний портал «Мова.info» <http://www.mova.info/>
- Тренажер із правопису української мови <https://webpen.com.ua/>
- Словопедія (українські словники) <http://slovopedia.org.ua/>
- Безкоштовний онлайн-курс «Українська за 27 уроків» на платформі Prometheus <http://lviv1256.com/lists/na-prometheus-vidkryly-reiestratsiiu-na-bezkoshtovnyy-onlayn-kurs-ukrains-ka-za-27-urokiv/>

